

SERBEST ÇALIŞMA ALANINA İLİŞKİN YURTDIŞI UYGULAMA ÖRNEKLERİNİN İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

EMO İzmir Şubesi SMM Komisyonu

III. Elektrik Tesisat Ulusal Kongre ve Sergisi kapsamında yapılan önemli etkinliklerden biri de SMM Forumu'dur. Ülke genelinde serbest çalışma alanında faaliyet yürüten 3 bin 500'ü aşkın SMM üyenin mesleğini yaparken yaşadığı sorunların tespit edilmesi, çözüm önerilerinin oluşturulması açısından önemli görev üslenen SMM Forumu'nda bu yıl, çalışma ufkumuzun genişletilmesi amacıyla farklı ülkelerdeki uygulamaların incelenmesi hedeflenmiştir.

Bu hedef doğrultusunda, EMO İzmir Şubesi SMM Komisyonu olarak, dünyadaki mühendislik alanını düzenleyen Dünya Mühendislik Birlikleri Federasyonu (WFEO), Avrupa Ulusal Mühendislik Dernekleri Federasyonu (FEANI), Avrupa Mühendis Odaları Konseyi (ECEC), Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği Mühendislik Örgütleri Federasyonu (AFEO), İngiliz Milletler Topluluğu Mühendisler Konseyi (CEC), Asya ve Pasifik Mühendislik Enstitüleri Federasyonu (FEIAP) gibi bir çok örgütün üyelerine yazılar yazarak uygulamaları hakkında bilgi almak, değerlendirmek, olumlu ya da uygulanabilir kısımlarını mevzuatımıza kazandırmak amacıyla çalışma yürütülmüştür.

Çalışmalara başlamadan önce EMO Yönetim Kurulu'ndan yazışmalar için izin alınmış, TMMOB ve EMO'yu tanıtan bir yazı ile birlikte; meslek kuruluşlarının örgüt yapıları, üyelik koşulları, aıdat zorunlulukları, serbest çalışma koşulları, mühendisin yetki ve sorumlulukları, mesleki denetim, fen adamlarının yetki ve sorumlulukları, meslek örgütünün yetki ve sorumlulukları gibi konuları içeren 20 soru sorulmuştur. Yazışmalar hem posta hem de elektronik ortamda yapılmış; Fransa, Yunanistan, Kanada, Slovenya, İrlanda, Tayvan, Avustralya, İtalya, Norveç, Yeni Zelanda, Sırbistan, Birleşik Arap Emirlikleri gibi ülkelerden yanıtların geldiği görülmüştür. Avustralya kısa cevaplarına ek olarak, web sayfalarını adres göstermiş; Sırbistan ve Birleşik Arap Emirlikleri genel bilgilendirme yapmıştır. İngiltere, Birleşik Krallık Mühendislik Konseyi'nin mühendislik mesleğinin genel düzenleyicisi olduğu ve bunu da farklı disiplinlerde uzmanlığa sahip profesyonel mühendislik kuruluşlarına ruhsat vererek yaptığını belirten kısa bir yazı göndermiş, sorularımıza Mühendislik ve Teknoloji Kurulu'nun yanıt verebileceğini belirtmiştir.

Yabancı ülkelerden gelen yanıtlar özet olarak aşağıda sunulmuştur.

Fransa: Yaklaşık, 900 bin mühendisin bulunduğu Fransa'da 180 bin mühendis, 200'e yakın değişik özel mezun derneği, mesleki veya teknik birliklere üyedir. Bu derneklerin, mesleki veya teknik birliklerin bağlı olduğu tek örgüt ise Fransa Mühendisler Birliği Federasyonu (IESF)'dur. Mühendislerin, derneklere, mesleki veya teknik birliklere üye olma zorunluluğu yoktur. Mühendisler üye oldukları derneklere, mesleki veya teknik birliklere yıllık bir aidat öderler. Bunlar da Fransa Mühendisler Birliği Federasyonu'na aidat öder. Aidatını ödemeyen üyeler derneklerden, mesleki veya teknik birliklerden çıkarılırlar. Aynı şekilde aidatını ödemeyen dernekler, mesleki veya teknik birlikler de federasyondan çıkarılır. Böylece aldıkları hizmetleri kaybederler. Derneklerin, mesleki veya teknik birliklerin özel veya kamuya yaptıkları mühendislerin durumlarına ilişkin incelemelerden ayrıca bir geliri bulunmaktadır. Mühendisler tarafından üretilen projeler birlik tarafından mesleki denetimden geçirilmemektedir. Fransa'da üretilen projeler mühendisin çalıştığı şirketin veya kurumun sorumluluğundadır. Fransa'da proje ücretleri serbest piyasa koşullarına göre oluşmaktadır. Bu nedenle Birliğin yayımladığı herhangi bir asgari ücret tarifesini bulunmamaktadır. Kamu veya özel sektörde çalışan mühendislerin meslek disiplinine aykırı hareketleri çalıştıkları kurum veya şirket tarafından değerlendirilir. Birlik bu konuda bir yaptırım uygulamamaktadır. Bireysel faaliyetin yaygın olmadığı Fransa'da mühendisler, herhangi bir birliğe üye olmadan da kamu veya özel sektörde çalışabilmektedirler. Elektrik mühendisleri vergi mükellefi olmak ve özel sigorta yaptırmak koşulu ile bireysel çalışma yürütebilirler ve proje hizmeti verebilirler. Yeni mezun mühendisler ile tecrübeli mühendisler arasında yetki farkı yoktur. Üniversitelerde genel mühendislik eğitimi verilen Fransa'da mühendisler, uzmanlık kazanana kadar genel mühendistirler. Bu nedenle örneğin elektronik alanında kimya, kimya alanında ise elektrik mühendisleri görev alabilmektedir.

İtalya: İtalya'da üniversite eğitimi kapsayan dört ana alan vardır. Bunlar sağlık, beşeri bilimler, fen ve teknoloji, sosyal bilimler olarak ayrılırlar. Mimarlık ve inşaat mühendisliği, endüstriyel (tasarım) mühendislik, fen ve teknoloji alanının içerisinde. Üniversite eğitimi tamamlayarak mühendis unvanı alan herkes, odaların İtalya dengi olan Ordini'ye kayıt olabilirler. Bir kişinin mühendislik mesleği düzenlemesindeki uygulamaları yapabilmesi için kamu sınavında, geçer dereceyi alarak, Diplomalı Mühendisler Kütüğü'ne yazdırılmış olması şarttır. Kamu sınavında istenilen dereceyi almış, profesyonel mühendis olarak çalışan üyeler Ordini'ye kayıt olduğu gibi yaşadıkları veya iş yaptıkları şehirdeki, Diplomalı Mühendisler Kütüğü "Albo"ya üye olmak zorundadır. Toplam 200 bin üyesi olan "Albo"ya, kamu ve özel işletmelerde çalışan mühendisler faaliyetlerini sorumluluk kapsamında gerçekleştirmedikleri sürece üye olma zorunlulukları yoktur. Ordini'ye kayıt yaptıran ve yasal başvuruları yaparak proje üretme hakkına sahip olan mühendislerin, deneyimli olmaları veya yeni mezun olmalarından dolayı bir yetki farkı yoktur. Üyelerinin ürettiği projelerin kontrol ve denetimini yapmayan Ordini, üyelerinden yıllık aidat almaktadır. Aidat ödemelerini aksatan ve yapmayan üyelerin, üyelikleri askıya alınır veya odadan uzaklaştırılır. Bazı faaliyetler, örneğin güvenlik siteleri, yangın koruma, elektrik sertifikası gibi konularda eğitimler verilmektedir. Bu eğitimlerden sonra

verilen sertifikalarda üyelerin yetkileri artmamakta, ancak iş yapabilme becerilerinde gelişme olmaktadır. Mesleki disiplin ve etik açısından uygunsuz hareket eden üyelere, uyarıdan Ordini ve Albo'dan ihraç edilmeye kadar cezalar verilir. Özel ve kamu kuruluşları için proje üretmeyen Ordini üyeleri için proje üretim ve hizmet bedelleri tarifesini yayımlanmamaktadır.

Yunanistan: 1923 yılında kurulan Yunan Teknik Odası (YTO) bir kamu kuruluşudur. Bu kuruluşa bağlı 17 bölgesel oda vardır. YTO, kamu yararına kalkınma programlarının oluşturulması ve uygulanması, doğal kaynakların kullanımı ve çevrenin korunması hususlarında hükümete yardımcı olur. Teknik şartnameler ve yönetmelikler yayımlar. Kamuoyunu bilgilendirmek amacı ile basın açıklamaları yapar. Bilirkişilik hizmetleri sunar. Bilimsel ve özel yayınlar basarak dağıtırlar. YTO'ya 108 bin 36 mühendis üye kayıtlıdır. Bu üyelerden 17 bin 957'si elektrik mühendisi, 4 bin 228'i elektronik mühendisi, 1323 üye ise makine-elektrik mühendisidir. Tüm mühendislerin mesleğini yapabilmeleri için YTO'ya üye olmaları zorunludur. Yunanistan'da bulunan teknik üniversitelerden veya eşdeğeri yurtdışı üniversitelerden mezun olan Yunan vatandaşı veya AB üye ülkeleri vatandaşlarından mühendislik diploması aldıktan sonra girecekleri sınavda başarılı olanlar, ruhsat aldıktan sonra mesleklerini yapabilmeleri için YTO'ya üye olmak zorundadırlar. YTO, üyelerinden kayıt parası ve mezun oldukları yıla göre yıllık bir aidat almaktadır. Yeni mezun mühendislerden daha az aidat, daha eski mühendislerden ise daha fazla aidat alınmaktadır. Meslek disiplinine ve etiğine uymayan üyelere para cezalarından meslekten men edilmesine kadar cezalar verilmektedir. Mühendisler, YTO'nun yaptığı sınavlarda başarılı olduktan sonra mesleklerini yapabilmeleri için YTO'dan ruhsat alırlar. Ruhsat almayan hiçbir mühendis ne kamu sektöründe ne de özel sektörde mesleğini icra edemez. Bireysel olarak proje üretebilen mühendislerin tecrübeye bağlı olarak yetki farkları yoktur. Ancak kamu sektörüne proje üretecek mühendisler en az dört yıllık mühendislik deneyimine sahip olmalıdırlar. Kamu işlerinin tasarlanmasında deneyim ispatı gerekmektedir. Kamu sektörüne proje üretenler, kamu işleri yüklenicisi olamazlar. YTO proje üretim hizmeti vermez. İlgili Bakanlığın bir birimi her üç ayda bir kamu işlerinin ve genel olarak işlerin taban fiyatlarını yayınlamaktadır. Teknisyen-

ler YTO'ya üye olamaz ve bu nedenle proje hizmeti veremezler. Elektrik mühendisleri hiçbir kısıtlama olmaksızın etüt, denetleme ve bakım yapma hakkına sahiptir. Elektrik mühendisleri tarafından üretilen projeler YTO tarafından denetlenmez. Denetleme ilgili kamu kuruluşu tarafından yapılır. Mühendisler sürekli eğitim vermek YTO'nun asli görevlerinden birisidir.

Slovenya: Slovenya'da Mühendisler Odası, inşaat, elektrik, makine, jeoloji ve farklı teknolojilerde görev yapan (örneğin kimya, yangın koruma) profesyonel mühendislerden oluşmaktadır. Kuruluşun 6 bin 705 üyesi bulunmaktadır. Bu üyelerden 1600'ü elektrik mühendisidir. Sadece yapım sürecinde çalışan mühendislerin üye olma zorunluluğu bulunan Slovenya'da özel ve kamu hizmetlerinde çalışan diğer mühendisler oda üyesi değildir. Beş yıllık üniversite mezunu mühendislerden asgari 3 yıllık deneyimli olanlar, oda tarafından yapılan sınavda başarı sağlarsa profesyonel mühendis unvanını alırlar. Profesyonel mühendisler yetkili oldukları alanlarda bireysel olarak proje üretebilirler. Slovenya Mühendisler Odası, üyelerinden kayıt ücreti ve yıllık aidat almaktadır. Ödemeyen üyelere mali veya ihraç cezaları verilir. Meslek disiplinine ve etiğine aykırı davranışta bulunan üyelere ruhsatın süreli geri alınması ve gerekirse odadan ihraç cezası verilir. Slovenya Mühendisler Odası; atölyeler, seminerler ve konferanslar düzenleyerek üyelerine mesleki eğitim vermektedir. Eğitim sonrası düzenlenen sertifikalardan oda ek bir gelir almaktadır. Proje denetimi yapmayan oda, üyelerinin zorunlu olarak uymak zorunda olduğu ama devletin onaylamadığı tavsiye edilmiş proje fiyatları yayınlr. Oda, özel ve kamu kuruluşlarına hiçbir proje üretim hizmeti vermemektedir. Yapım sürecinde yer alamayan elektronik mühendisleri elektrik enerji sistemleri tasarımı gerçekleştiremez.

İrlanda-İngiltere-İskoçya-Galler (Birleşik Krallık): 1835 yılında kurulan İrlanda Mühendisleri Odası (Engineers Ireland) 24 bin üyeye sahip bir meslek kuruluşudur. Üyelerin yüzde 25'i öğrenci üye olan Oda'ya üye olma zorunluluğu yoktur. Oda tarafından verilen sürekli mesleki gelişim eğitimlerini alan deneyim kazanmış mühendisler, başarılı bir mesleki mülakat sonrası profesyonel mühendis unvanını alırlar. Üyelerinden yıllık aidat alan oda, seminer ve eğitimler düzenleyerek gelir elde etmektedir. Üyelik aidatlarını ödemeyen ve meslek disiplini ve etiğine aykırı davranan üyelerin kayıtları geçici veya süresiz olarak odadan silinir. Proje denetimi yapmayan oda, üyeleri için bir asgari ücret tarifiesi yayınlamamaktadır. Oda özel ve kamu kuruluşlarına proje üretim hizmeti vermemektedir.

Kanada: Kanada'da mühendislik yönetmeliği sadece bir eyalet sorumluluğundadır. Profesyonel bir mühendis olmak için çalışmak istediği eyaletteki 12 ruhsatlandırma kuruluşundan birine kayıt olması gerekmektedir. Kanada Mühendisler Birliği olan Engineers Canada meslek ile ilgili ulusal politikalar ve yönergeler geliştirilmesine yardımcı olmak üzere 12 eyalet kuruluşu ile çalışan ulusal bir kuruluştur. Bünyesinde 250 bin profesyonel mühendis bulunmaktadır. Mezun olan tüm mühendisler birliğe kayıt olmak zorundadır. Mühendislerin serbest çalışabilmesi için 4 yıllık iş tecrübesine sahip olması, pratik uygulama sınavını geçerek ruhsat alması gerekmektedir. Bu aşamadan sonra alacağı profesyonel mühendislik unvanı ile bireysel projeler üretebilir. Bu nedenle yeni mezun mühendisler en az dört yıl profesyonel mühendis gözetiminde çalışmak

zorundadır. Profesyonel mühendisler yıllık aidatlarını eyalet bölge birliğine öder, bunun bir kısmı Engineers Canada kuruluşuna gider. Bir profesyonel mühendisin aidatını ödememesi halinde ruhsatı iptal edilir. Engineers Canada'nın ruhsatlandırma ücreti, sınav ücreti, hayat sigortası veya konut sigortası gibi üyelik programlarından fon geliri vardır. Bir üye tarafından aleyhine şikayet olmadığı sürece, birlik tarafından proje ve hizmetler mesleki incelemeye tabi tutulmaz. Kamu sektörüne yapılan projeler, üçüncü şahıs veya belediye denetimine tabidir. Eyalet ve bölge kuruluşları tarafından üyelerine mesleki eğitim verilmektedir. Meslek disiplini ve etiğine aykırı davranan üyelere ihtar yazısından ruhsatı askıya alma ve ruhsatı iptal etmeye varan cezalar uygulanmaktadır. Kamu ve özel sektöre projeler üretmeyen Engineers Canada herhangi bir ücret tarifiesi yayınlamamaktadır. Elektrik, elektronik mühendisleri uygulama alanında yetkili oldukları sürece proje kapsamında sınırları yoktur.

Tayvan: Tayvan ve Çin Halk Cumhuriyeti'nde endüstri, kamu sektörü ilgili kuruluşlar ve akademik enstitülerde çeşitli mühendislik alanlarında çalışan 18 bin kişinin üye olduğu Çin Mühendisler Enstitüsü'nün "CIE" dışında, meslek icra eden elektrik ve elektronik mühendisleri için Çin Profesyonel Elektrik Mühendisleri Derneği "PEEG" mevcuttur. Yaklaşık 400 üyesi bulunan PEEG'e üye olmak için, PEEG tarafından yapılan profesyonel mühendislik sınavında başarılı olmak gerekir. Başarılı olan elektrik mühendisi profesyonel elektrik mühendisi sertifikasına sahip olur. Profesyonel mühendislik sertifikasına sahip olan bir mühendis, en az iki yıllık mühendislik deneyimi kazanıncaya kadar ve yetkin kuruluştan profesyonel mühendis lisansı alıncaya kadar mesleğini icra edemez. Üyelerinden yıllık aidat alan PEEG mesleki denetim yapmakta ve bu hizmetlerden farklı oranlarda ücret almaktadır. Mühendisler, Profesyonel Mühendislik statülerini devam ettirmek için PEEG ve CIE tarafından verilen mesleki eğitimlere katılırlar. Her yıl hizmet ücret çizelgesi yayınlayan PEEG kamu veya özel sektör için proje üretim hizmeti vermemektedir. Üye aidatı ödemeyen ve mesleki disiplin ve etik kurallara aykırı davranan üyelere, üyeliklerinin askıya alınması, uyarı, kınama, iki aydan iki yıla kadar meslek icrasının askıya alınması, profesyonel mühendislik lisansının iptali, profesyonel mühendislik sertifikasının iptali gibi yaptırımlar uygulanır.

Değerlendirme

Yabancı ülkelerdeki meslek örgütlerinden gelen yanıtlar incelendiğinde, serbest çalışma ve mesleki denetim uygulamalarına ilişkin ülkemiz ile benzerliğin çok az olduğu anlaşılmaktadır. Meslek Odasının yapısına ilişkin verilen cevaplarda ise Yunanistan Teknik Odası'nın kanunla kurulmuş kamu kuruluşu olması itibarıyla TMMOB ve EMO ile kısmi benzerlikler gösterdiği anlaşılmaktadır. Yine verilen cevaplardan anlaşıldığına göre, Yunanistan ve Slovenya hariç meslek örgütleri dernek ve teknik birlik statüsündedir. Bir çok ülkede meslek örgütüne üye zorunluluğu olmayıp gönüllülük esasına göre üye olunmaktadır. Buna karşın profesyonel mühendislikte mesleğin yapılabilmesi için üye zorunluluğu bulunmaktadır. Sorulara yanıt veren ülkelerdeki meslek örgütlerinin geliri; üyelerin aidatları, kurs, seminerler, üyeye çalışma ruhsatı verilmesi, bilirkişilik, inceleme ve araştırmalar gibi kalemlerden oluşmaktadır. Cevaplardan anlaşıldığına göre, Fransa dışındaki ülkelerde yaygın olarak

profesyonel mühendislik uygulaması bulunmaktadır. Yeni mezun olan bir mühendisin ülkesine göre değişiklik göstermesine rağmen çalışma hayatında deneyim kazandıktan sonra meslek örgütünün veya yetkili kurumların yaptığı sınavlarda başarılı olduğu takdirde profesyonel mühendis olabildiği anlaşılmaktadır. Profesyonel mühendisler, açılan profesyonel mühendis sınavında başarılı olduktan sonra imzasını kullanabilmekte, yetki ve sorumluluk alabilmektedir. Profesyonel mühendis unvanı alan mühendisler arasında tecrübeye bağlı herhangi bir yetki farkı görülmemektedir. Ancak eğitim ve seminerlere katılan mühendisler aldıkları sertifikalar ile bilgi ve uygulama alanlarını genişletme becerilerine sahip olmaktadır. Farklı ülkelerdeki mühendislik örgütlerinin uygulamalarında da görüldüğü gibi hiç bir ülkede teknisyenlerin veya fen adamlarının proje yapma yetkisi bulunmamaktadır. Tayvan hariç, diğer ülkelerdeki mühendislik birlikleri tarafından ülkemizdeki gibi mesleki denetim yapılmadığı, ancak bazı ülkelerde şikayete dayanan proje inceleme ve denetimlerin yapıldığı görülmüştür. Slovenya ve Tayvan dışındaki birlikler tarafından ise herhangi bir ücret tarifesi yayınlanmamaktadır. Kamu hizmet bedelleri kamu kurumları, özel sektör hizmetleri ise piyasa koşulları tarafından belirlenmektedir. Mühendis birliklerinin üyeleri üzerinde geniş yaptırım yetkileri bulunmaktadır. Üye aidatını ödemeyen veya mühendislik disiplin ve etiğine aykırı hareket eden üyelere uyarı cezasından meslekten geçici veya tamamen men cezalarına varan uygulamalar bulunmaktadır.

Sonuç

Yapılan bu çalışmanın öncelikli hedefi, hepimizin merak ettiği yabancı ülkelerdeki serbest çalışma uygulamaları konusunda örgütümüzü ve üyelerimizi bilgilendirmektir. Diğer bir hedefi de elde edilen bilgilerin bundan sonra yapılacak benzer çalışmalar için yol gösterici olmasıdır. Ülke-

mizde, mevcut iktidar tarafından mühendislik mesleğine ve Odamız yapısına ilişkin yapılacak değişiklik çalışmalarının hedef uygulamaları yukarıda örnekleri sunulan ülkelerdeki uygulamaların benzerlerinin olabileceği kanısındayız. Bu amaçla, "serbest çalışma alanına ilişkin yurtdışı uygulama örneklerinin incelenmesi", çalışmasından elde edilenler, Odamızın gelecekte bu alanda yapacağı çalışmalara çok önemli katkı sağlayacaktır.

Serbest çalışma alanına ilişkin yurtdışı uygulama örneklerinin incelenmesinden elde edilen bilgiler ve iktidarın ülkemizde meslek odalarına yaklaşımı, hazırlattığı yasa ve mevzuat çalışmaları da göz önüne alınarak oda örgütlülüğü içerisinde tartışmaya açılması amacıyla oluşturulan öneriler aşağıya sıralanmıştır:

1- Günümüzde üniversitelerden mezuniyet sırasında verilen diplomalarda mühendislik unvanı yer almamaktadır. Ayrıca son dönemde çalışma yaşamında mühendislik unvanını kullanmak için Oda üyeliği şartı aranmamakta, mühendis unvanını kullananlar da izlenememektedir. Belirtilen nedenlerle üyelik işlemleri sırasında Odamız tarafından tüm mühendislere, Mühendislik Ruhsatı verilmelidir. Üyelik yükümlülüklerini düzenli olarak yerine getirmeyen veya getirmemekte ısrarcı olan üyelerin ruhsatları süreli veya süresiz olarak iptal edilerek mühendislik yapma yetkileri elinden alınmalıdır. Ayrıca Mühendislik Ruhsatı olmayan kişilerin mesleği yapmaları da yasal olarak engellenmelidir. Tüm elektrik, elektronik ve elektrik-elektronik mühendislerine verilecek mühendislik ruhsatının yanında serbest çalışan üyelere SMM ve Büro Tescil Belgesi verilmesi uygulaması devam ettirilmelidir.

2- Bir çok yabancı ülkede serbest çalışma koşulları piyasa şartlarına terk edilmiş, işverenin kaliteye yönelik tercihi veya özel sigorta uygulaması ön planda tutulmuştur. Ülkemizdeki ticari hayat, mühendislerin etik davranış ilkelerine yaklaşımı ve bunlar göz önüne alındığında meslektaşlar arasında haksız rekabetin önlenmesi ve kamu çıkarlarının korunması oldukça güçtür. Yurtdışı uygulamalarında yer almamasına karşın öncelikle sağlıklı mühendislik hizmetlerinin üretilmesine ilişkin hizmet bedelinin Oda tarafından belirlenmesi ilkesi sürdürülmeli ve Resmi Gazete'de her yıl asgari ücret olarak yayımlanmalıdır. Ayrıca Odamız, SMM hizmetlerine ilişkin uygulamalarını devam ettirmeli, mesleki denetim uygulamasını sürdürmelidir.

3- Mühendislik hizmet kalitesinin artırılması, nitelikli tesislerin kurulması, can ve mal güvenliğinin sağlanması amacıyla mühendislik bilgi ve birikiminin geliştirilmesi hedeflenmelidir. Bu amaçla üyeler arasında mezuniyet yılı farkı gözetilmeksizin üniversitelerde veya MİSEM kapsamında yapılacak eğitimler esas alınarak, meslek hayatı boyunca alınacak bilgi asıl olmalıdır. Yapı sektöründe çalışan üyeler başta olmak üzere üyelerin uzmanlıklara göre düzenlenecek eğitimlere katılımı şart koşulmalı, gelişen teknoloji ve hizmetlere ilişkin bilgi ve becerinin geliştirilmesi için gerektiğinde bilgi seviyesi ölçülebilir olmalıdır.

4- Örgüt içerisinde yetki karışıklığına neden olan Elektrik, Elektronik veya Elektrik Elektronik Mühendislik unvanlarının yetki ve sorumluluklarında lisans eğitiminin yanı sıra meslek yaşamı boyunca alınacak eğitimler ve iş hayatındaki uzmanlaşma yetkilendirmede asıl olmalıdır. ■